

ליקוטי אמרים

פרק יא

קעה

משלשה לבושי' הנ"ל: רפ"ד.

פרק יא וזה לעומת זה רשע וטוב לו לעומת צדיק
 ורע לו דהיינו שהטוב שבנפשו האלהי'
 שבמוחו ובחלל הימני שבלבו כפוף ונטל לגבי הרע
 מהקליפה שבחלל השמאלי וזה מתחלק גם כן לרבבות
 מדרגות חלוקות בענין כמות ואיכות הביטול וכפיפת
 הטוב לרע ח"ו יש מי שהכפיפה והביטול אצלו מעט
 מזער ואף גם זאת אינו בתמידות ולא תדיר לפרקים
 קרובים אלא לעתים רחוקים מתגבר הרע על הטוב
 וכובש את העיר קטנה הוא הגוף אך לא כולו אלא
 מקצתו לבד שיהיה סר למשמעתו ונעשה לו מרכבה
 ולבוש להתלבש בו א' משלשה לבושיה הנ"ל דהיינו
 או כמעשה לבד לעשות עבירות קלות ולא חמורות
 ח"ו או כדיבור לבד לדבר אבק לשון הרע וליצנות

[טז, א]

„בתמידות“ – בעה"ב, „תדיר (לפרקים קרובים)“ –
 אורח, „לעתים רחוקים“ – הלך.

(כ"ק אדמו"ר⁹)

בתמידות: „תמיד“ היינו בלי הפסק. ולהעיר מב'
 האופנים ב„תמיד“ הנזכרים בחגיגה¹⁰.

(כ"ק אדמו"ר¹¹)

תדיר: תרגומו של „תמיד“¹².

(כ"ק אדמו"ר¹¹)

לעתים רחוקים: ביחזקאל¹³ איתא „לעתים רחוקות“
 (בלשון נקבה)¹⁴, אבל בכ"מ בתנ"ך¹⁵ מצינו שתיבת
 „עתים“ משמשת בלשון זכר, וכ"ה לקמן בכ"מ¹⁶.

(כ"ק אדמו"ר¹¹)

אבק לשון הרע וליצנות: לכאורה פשוט דתיבת
 „אבק“ קאי גם אליצנות, דאי לא תימא הכי (אלא

פרק יא: מספר פרק זה (שבו מדובר אודות מדריגת
 הרשע) מורה על בחי' אחד עשר, השייך לצד
 הלעו"ז, כידוע¹ בענין „עשר ולא אחד עשר“².

(כ"ק אדמו"ר³)

רשע וטוב לו .. שהטוב שבנפשו האלהי' ..
 כפוף ונטל לגבי הרע .. שהרע שבנפשו גובר
 בו ומתלבש בגופו ומחטיוא כו': ועד"ז אף
 כמעשה הטוב שלו יש ערוב רע, כענין שאמר
 בגמרא⁴ דכל טיבו דעבדין לגרמייהו עבדין⁵
 כו'.

(כ"ק אדמו"ר הצ"צ⁷)

אינו בתמידות ולא תדיר .. אלא לעתים
 רחוקים: אפ"ל שג' לשונות אלו הם כנגד ג'
 האופנים שמצינו בגמרא⁸ בנוגע ליצה"ר:

(ושם: „שלחן כתיב ב' תמיד, מנורה לא כתיב בה תמיד“,
 ובפרש"י: „כלומר, תמידין האמורין במנורה לא תמיד יומם ולילה
 קאמר אלא תמיד מלילה ללילה .. אבל תמיד האמור בשלחן תמיד
 יום ולילה הוא“.) (11) „מראה מקומות, הגהות והערות קצרות
 לספר של בינונים“.) (12) פיה"מ להרמב"ם זכחים פ"י מ"א.
 (13) יב, כו. (14) ועייג"כ נחמי"ט, כח (רבות עתים“). יג, לא
 „בעתים מזומנות“.) (15) עזרא יו"ד, יד „לעתים מזומנים“.
 נחמי"ו יו"ד, לה (כנ"ל). וכ"ה ברמב"ם הל' ת"ת פ"א הי"ב „בעתים
 מזומנים“.) (16) פ"יב „בעתים מזומנים“.) פ"ג (כנ"ל). פכ"ו
 „בעתים קבועים“.) וכ"ה באגה"ק ס"יב „עתים מזומנים“.)

1) ראה ע"ח שער יא (שער המלכים) פ"י. פ"ח שער הקדישים
 פ"ד. תו"א תולדות כ, ב ואילך. ועם הגהות כו' – אוה"ת שם קנב,
 א ואילך. 2) ספר יצירה פ"א מ"ד. 3) תו"מ תשמ"ג ח"ד ע'
 1919. 4) ראה ב"ב יו"ד, ב (הובא לעיל ספ"א): „כל צדקה וחסד
 שעכו"ם עושין .. אין עושין אלא להתיהר בו“.) 5) ע"פ לשון
 אדה"ז לעיל שם – מת"ז ת"ו (כב, א). 6) וראה גם סידור עם
 דא"ח ד"ה אל תבטחו בנדיבים (נו, ד ואילך). 7) אוה"ת
 ואתחנן ע' שג. וראה גם סה"מ עתי"ר ס"ע פ ואילך. 8) סוכה
 נב, ב (ושם ובפרש"י): „בתחלה קראו הלך (עובר דרך עליו ואינו
 מתאכסן עמו), ולבסוף קראו אורח (אכסנאי), ולבסוף קראו איש
 (בעל הבית)“.) 9) תניא בצירוף מ"מ וכו' ע' רכ. 10) כו, ב

וכהאי גוונא או במחשבה לבד הרהורי עבירה הקשים מעבירה וגם אם אינו מהרהר בעבירה לעשותה אלא בענין זיווג זכר ונקיבה בעולם שעובר על אוהרת התורה ונשמרת מכל דבר רע שלא יהרהר ביום כו' או שהיא שעת הכושר לעסוק בתורה והוא מפנה לבו לבטלה כדתנן באבות הנייעור בלילה כו' ומפנה לבו כו' שבאחת מכל אלה וכיוצא בהן נקרא רשע בעת ההיא שהרע שבנפשו גובר בו ומתלבש בגופו ומחטיאו

הרהורי עבירה הקשים מעבירה: יומא כט, א. ונשמרת מכל דבר רע: תצא כג, יו"ד. שלא יהרהר ביום: ע"ז כ, ב. כתובות מו, א. כדתנן באבות: פ"ג מ"ד.

רשע מפני זה (כפי שממשיך ש, באחת מכל אלה .. נקרא רשע בעת ההיא). ועיין לקמן פ"ב²⁵.

(כ"ק אדמו"ר¹¹⁷)

או שהיא שעת הכושר לעסוק בתורה והוא מפנה לבו לבטלה: קאי אמ"ש לעיל, או במחשבה לבד, שכולל ב' אופנים: (א) הרהורי עבירה כו', או (ב) שהיא שעת הכושר לעסוק בתורה והוא מפנה לבו לבטלה.

(כ"ק אדמו"ר¹¹⁷)

או שהיא שעת הכושר לעסוק בתורה והוא מפנה לבו לבטלה כדתנן באבות הנייעור בלילה כו' ומפנה לבו כו': צ"ע מה היא הראי' ממתני' דאבות לגדו"ד, והרי כאן קאי לענין עוון ביטול ת"ת (שהיא שעת הכושר לעסוק בתורה והוא מפנה לבו לבטלה), משא"כ במשנה קאי "מפנה לבו" אמ"ש לפני²⁶ "הנייעור בלילה"²⁶, שמתחייב בנפשו משום שחסר אצלו בשמירה מהמזיקין²⁷.

(כ"ק אדמו"ר¹¹⁷)

המחשבה כו'.. (23) ראה גם אוה"ת שופטים ע' תתלא ואילך. סה"מ תרכ"ו ע' רפ. תרל"ה ח"א ע' ל. ועוד. (24) קיצורים והערות ע' לה – הובא ב,מראה מקומות, הגהות והערות קצרות לספר של בינונים". (25) לכאורה הכוונה להמבואר שם (לענין בינוני) "שבדבר איסור (איזה שיהי) אינו עולה בדעתו לעשות האיסור בפועל ממש חו"י – אף שע"ש מחשבה בלבד אינו נקרא רשע (ומ"ש שם ש,מהמהרהר ברצון נק' רשע באותה שעה" – קאי על "הרהורי עבירה הקשים מעבירה", דהיינו הרהור בתאות נשים). (26) לפי גרסת אדה"ז (כאן ובסידורו), הנייעור בלילה .. ומפנה לבו לבטלה" (דהיינו שנייעור בלילה וגם מפנה לבו לבטלה), ולא "הנייעור בלילה .. והמפנה לבו לבטלה" (היינו שהם שני ענינים שונים, הנייעור בלילה ענין בפ"ע והמפנה לבו לבטלה ענין בפ"ע) – ראה נ"כ המשנה (תוי"ט שם. וש"י) בבאיור החילוק בין ב' הגרסאות. (27) ראה פ"י הרע"ב: "הרי זה מתחייב בנפשו, לפי שלילה הוא זמן למזיקים .. ואם הי' מחשב בדברי תורה היתה תורתו משמרתו".

דמיירי בליצנות ממש) – הרי ליצנות חמורה מאבק לשון הרע, ובכלל מה שייכות איסור ליצנות, שהוא לכאורה מאיסורים החמורים (כדאיתא בסוטה¹⁷ ובע"ז¹⁸), כאן גבי "עבירות קלות ולא חמורות ח"ו".

ומש"כ בתוספתא¹⁹ שרק, "ארבע אבקות הן" (אבק רבית, אבק שביעית, אבק עבודת כוכבים, אבק לשון הרע) – י"ל דנקט דוגמא אחת של אבק דיבור האסור ורע (לשון הרע).

(כ"ק אדמו"ר²⁰)

הרהורי עבירה הקשים מעבירה: עיין חדא"ג מהרש"א ליומא שם²¹. ועיין ס' נתיבות עולם מהגאון מהר"ל מפראג נתיב הפרישות פ"ב²², עיי"ש²³.

(כ"ק אדמו"ר הצ"צ²⁴)

לכאורה גם כאן קאי (כביומא שם) בתאות נשים, דאי לא תימא הכי (אלא דמיירי גם בהרהור ע"ד שאר עבירות) – מאי איסור יש בדבר, עד שיקרא

(17) מב, א (ושם: "ארבע כיתות אין מקבלות פני שכניה, כת ליצים וכו'"). (18) יח, ב (ושם: "כל המתלוצץ יסורין באין עליו .. מזונותיו מתמעטין .. נופל בגיהנם .. גורם כלי' לעולם .. קשה היא שתחילת' יסורין וסופו כלי'"). (19) ע"ז פ"א ה"ג. (20) "מראה מקומות, הגהות והערות קצרות לספר של בינונים". תניא בצירוף מ"מ כו' שם. (21) ושם (לאחר שמביא פרש"י שהרהור עבירה, "קשה לגוף אדם, שאינו ממלא תאותו כו'": "וע"ל ע"פ מ"ש בהוריות (י, ב) ובנזיר (כג, א) משל לוט וב' בנותיו, הם שנתכוונו לשם מצוה צדיקים ילכו במ, לוט שנתכוין לשם עבירה ופושעים ישלכו גו, ואפי' הרהור בלא עבירה כגון נתכוין להעלות בידו בשר חזיר ועלה בידו בשר טלה טעון סליחה וכפרה כדקאמר התם במס' נזיר, וק"ל". (22) ושם: "יש לפרש כמשמעו, דלענין חיוב מיתה או מלקות אינו מדבר .. אבל לענין שדבק בתיעוב ובזנות בזה הרהורי עבירה הם יותר קשים מעבירה עצמה. וזה מפני כי כח הרהור יותר קשה .. לפי שהוא ע"י המחשבה, שהמחשבה היא שכלית, והשכל הוא קשה יותר מגוף המעשה שהוא מעשה חמרי ואינו קשה כמו הרהור שהוא על ידי

ליקוטי אמרים

פרק יא

קעז

עצת חכמינו ז"ל בשלשה חלוקי כפרה כו': יומא בסופה (פו, א). כמו"ש במ"א: כנראה הכוונה לאגה"ת (בתחלתה). מודה ועוזב: ע"ד משלי כח, יג. רשעים מלאים חרטות: ר"ח שער היראה פ"ג בשם ספר חסידים. שבת מוסר פכ"ה בשם מרז"ל.

ומטמאו ואח"כ גובר בו הטוב שבנפשו האלהי ומתחרט ומבקש מחילה וסליחה מה' וה' יסלח לו אם שב בתשובה הראויה על פי עצת חכמינו ז"ל בשלשה חלוקי כפרה שהיה ר' ישמעאל דורש כו' כמו"ש במ"א. ויש מי שהרע גובר בו יותר ומתלבשי' בו כל שלשה לבושים של הרע ומחטיאו בעבירות חמורות יותר ובעתים קרובים יותר אך בינתיים מתחרט ובאים לו הרהורי תשובה מבחי' הטוב שבנפשו שמתגבר קצת בינתיים אלא שאין לו התגברות כל כך לנצח את הרע לפרוש מחטיאו לגמרי להיות מודה ועוזב ועל זה אמרו רז"ל רשעים מלאים חרטות שהם רוב הרשעים שיש בחי' טוב בנפשם עדיין. אך מי שאינו מתחרט לעולם

התשובה באופן אחר (בעבירות חמורות – תשובה חזקה יותר וכו'), והיא התשובה הראוי' לו.

(כ"ק אדמו"ר³³)

ויש מי שהרע גובר בו יותר: היינו שכובש את כל ה"עיר קטנה", ולא מקצתה לבד כבאופן הא'.

(כ"ק אדמו"ר הצ"צ³⁴)

ועל זה אמרו רז"ל רשעים מלאים חרטות שהם רוב הרשעים שיש בחי' טוב בנפשם עדיין. אך מי שאינו מתחרט לעולם. נקרא רשע ורע לו שהרע שבנפשו. נבר כל כך על הטוב עד שנסתלק מקרבו ועומד בבחי' מקיף עליו מלמעלה ולכן ארו"ל אכל בי עשרה שכינתא שריא: צ"ע מהמבואר בלקו"ת³⁵ ש"הרשעים מלאים חרטות מבחינת יחידה. בחי' מקיף" – דלא כמו"ש כאן ש"הרשעים מלאים חרטות" הם "רוב הרשעים שיש בחי' טוב בנפשם עדיין" (בפנימיות), משא"כ מי שהטוב נסתלק מקרבו ועומד בבחי' מקיף עליו מלמעלה" – "אינו מתחרט לעולם".

(כ"ק אדמו"ר³⁴)

אין מזה סתירה להמבואר בלקו"ת³⁶ דמה שרשעים מלאים חרטות הוא מבחי' חכמה שבנפש שלמעלה מן ההשכלה והדעת המושג, דמשמע שבחי' חכמה

ואח"כ גובר בו הטוב שבנפשו האלהי ומתחרט. וה' יסלח לו אם שב בתשובה הראוי' כו': לכאורה צריך ביאור: כיון שכבר שב בתשובה – הרי הוא בינוני ולא רשע [כדלעיל²⁸ ש"אם אח"כ עשה תשובה (כבר אינו רשע, ועד שלענין שכר ועונש) נקרא צדיק גמור²⁹], ומדוע נמנה כאן בסוג "רשע וטוב לו"?

והביאור בזה: גם מי שכבר עשה תשובה – פעמים שעדיין נשאר בו רושם מהעבירות שעשה קודם לכן, שמטעם זה צריך בעל תשובה לומר "אי אפשי כו'" (משא"כ מי שלא חטא מעולם, שלגביו ארו"ל²⁹ "לא יאמר אדם אי אפשי בבשר כו'"), כי "האדם שחטא ואשם וחזר בתשובה צריך שמירה מעולה שלא יחזור לסורו"³⁰, כיון שגם עתה (לאחרי התשובה) "סורו רע"³¹. וזהו מ"ש כאן שגם לאחר התשובה נקרא (לענין אמיתת השם) "רשע וטוב לו", כי מיירי באופן שגם לאחר ששב (ולא עוד אלא שהיא "תשובה הראוי'") עדיין הוא במצב (ששייך בו) "לעתים רחוקים מתגבר הרע כו'".

(כ"ק אדמו"ר³²)

אם שב בתשובה הראוי'.. בשלשה חלוקי כפרה: משמע שבכל אחד מה"חילוקי כפרה" צ"ל

(כ"מ נח, ב): "אם ה" בעל תשובה.. אם הוא בן גרים כו'". (32) שיעורים בספר התניא ע' 124. לקוטי ביאורים לספר התניא ע' ריט ואילך. (33) לקו"ש חיי"ז ע' 195 הערה 21 ובשוה"ג. (34) קיצורים והערות ע' 35. במדבר א. ד. (36) ר"פ ראה.

(28) פ"א. (29) תו"כ ופרש"י קדושים כ. כו. (30) לקו"ת ואתחנן ט, ד. (31) ב"מ נט, סע"ב (לענין גר. ומזה מובן גם לענין בע"ת – ראה לקו"ת שם, שמה שבע"ת צריך שמירה יתירה הו"ע אחד עם "שומר הוי" את גרים". ולהעיר גם מהמשך הענינים שבמשנה

ידח ממנו נדח", וגם הם היו במתן-תורה שבו נמשך אלקות לכאור"א מישראל באופן פנימי, ואיך יתכן שחסר אצלם ענין זה?
וי"ל הביאור בזה:

בענין אות יו"ד של שם הוי' מבואר באגרת התשובה⁴⁵, ש"היו"ד .. מרמזת לחכמתו ית' שהיא בבחי' העלם והסתר קודם שבאה לבחי' התפשטות וגילוי ההשגה וההבנה (והקוץ שעל היו"ד רומז לבחי' רצון העליון ב"ה שלמעלה מעלה ממדרגת בחי' חכמה עילאה כנודע").

ועפ"ז י"ל דבחי' אלקות הנמשכת בבחי' מקיף ("שריא") גם באלו שאינם מתחרטים לעולם הוא בחי' קוצו של יו"ד, שאין בו ציור כלל (משא"כ אלו שבבחי' "רשעים מלאים חרטות" נמשך להם מבחי' היו"ד עצמה, שהוא עכ"פ ציור של נקודה, ולכן הוא נמשך באופן פנימי ופועל שיהיו "מלאים חרטות").

ומ"מ, מכיון שגם הקוץ שעל היו"ד הוא חלק מהיו"ד דשם הוי' (שבשעת מתן-תורה נעשה בבחי' "אלקיך"⁴⁶, "כחך וחיותך"⁴⁷ של כאור"א מישראל באופן פנימי) – לכן נאמר גם עליהם, "לא ידח ממנו נדח", היינו שסוף-כל-סוף תפעל המשכה זו גם בכחות הפנימיים.

(כ"ק אדמו"ר⁴⁸)

רשע ורע לו שהרע שבנפשו הוא לברו נשאר בקרבו: ואף שאמרו חז"ל⁴⁹, "אפילו פושעי ישראל מלאים מצוות כרימון" (דקאי גם על רשע ורע לו) – יש לפרש שהמצוות אינן פועלות בו⁵⁰.

(כ"ק אדמו"ר⁵¹)

רגלי השכינה ע"י הנהגה שאינה רצוי' כו'. (42 דרושי יוהכ"פ טט, ב. 43) תר"מ חט"ו ע' 21 הערה 7. תנש"א ח"ג ע' 30 הערה 24. סה"ש תש"ו ע' 142 הערה 7 (ובשוה"ג). (44) שמואל ב יד, יד (בשינוי לשון). (45) פ"ד (צד, ב). (46) יתרו כ, ב. (47) ראה לקו"ת במדבר טז, סע"ד. ר"פ ראה. תר"מ סה"מ חשון ע' רסח. סיון ע' שלח. ועוד. (48) תר"מ תשמ"ג ח"ד ע' 1920. (49) עירובין יט, א. חגיגה בסופה. (50) ראה תר"א ויחי מו, ג (ושם): "אפילו פושעי ישראל מלאים מצוות כרימון, ומ"מ אין ממשכיין כלום" (ובהגות הצ"צ לשם (אוה"ת ויחי תתשל, ב. ושם: "צ"ל דכוונתו שאין נמשך גילוי בנפש .. שמכבה את האור שה' נמשך להנפש לסייע בעבודת ה' ע"י המצוה שעשה"). דרך חיים קי, ג (ושם): "טומאת העבירה כיבה לכוונה שה' בפועל מעשה המצוה, אבל גופה של המעשה .. אין לה כיבוי מן הטומאה כלל .. וע"כ גם פושעי ישראל יש להם כו". (51) לקו"ש חט"ו ע' 270 הערה 15.

שבנפש הוא דוקא במי שמתחרט, אבל מי שאינו מתחרט לעולם אין בו אפי' בחי' חכמה שבנפש – כי בלקו"ת מיירי בהמשכת אלקות באופן פנימי (שהרי קאי עה"פ³⁶, "ראה אנכי נותן לפניכם"), וענין זה ישנו דוקא במי שמתחרט, משא"כ בתניא מיירי בהמשכת אלקות באופן מקיף (כפי שמסיים, "ולכן ארז"ל אכל בי עשרה שכינתא שריא", שהוא "השראה בבחי' מקיף"³⁷), וענין זה ישנו גם במי שאינו מתחרט לעולם.

(כ"ק אדמו"ר³⁸)

מי שאינו מתחרט לעולם .. נקרא רשע ורע לו שהרע שבנפשו הוא לברו נשאר בקרבו כי גבר כל כך על הטוב עד שנסתלק מקרבו ועומד בבחי' מקיף עליו מלמעלה ולכן ארז"ל אכל בי עשרה שכינתא שריא: מכאן משמע שבחי' זו של השראת השכינה אינה קשורה כלל עם הנהגת האדם³⁹. וצע"ק מהמבואר לעיל⁴⁰ שהטעם לזה ש"כל בי עשרה שכינתא שריא לעולם" הוא לפי שכל איש ישראל, בבחו' להיות בטל ממש לגבי הקב"ה במסירת נפשו על קדושת השם⁴¹.

ויש לתווכ ע"פ המבואר בלקו"ת⁴² שאף שהשראת השכינה על עשרה מישראל, אין זה גילוי השכינה אליהם ממש אלא השראה ששורה מלמעלה בבחי' סובב, "אעפ"כ הוא פועל פעולה בהם, שהרי על ידי זה תפלתם מכוונת יותר כו".

(כ"ק אדמו"ר⁴³)

צריך ביאור: איך יתכן שאלו שאינם מתחרטים לעולם לא נמשך בהם אלקות באופן פנימי (אלא בבחי' מקיף" בלבד) – והרי גם עליהם אמרו⁴⁴, "לא

(37) לקו"ת במדבר יז, א. וראה גם, "לקוטי פירושים" לקמן ד"ה ועומד. (38) תר"מ תשמ"ג ח"ד ע' 1919 ואילך. (39) ראה גם תר"א ויחי נד, ג: "יש ב' בחי' מקיפים, הא' הוא מה ששייך לפנימי ומאיר בו .. שהארה זו הוא מחי' אותו והב' הוא מקיף הכללי שמקיף בהשוואה אחת ואינו מאיר בפנימי כלל, וכמארז"ל אכל בי עשרה שכינתא שריא בבחי' מקיף כו'. והנה יש מתפעל כשמתפלל בעשרה או כשרואה שחבירו מתפלל בכוונה מתפעל גם הוא להתפלל יותר מרגילותו, שכוונת חבירו בתפלתו אצלו הוא בחי' מקיף ואינו נכנס בו בבחינת פנימית, עכ"ז הוא מתפעל והוא בחי' מקיף המאיר בפנימי, ויש שאינו מתפעל כלל והיינו שאין מאיר בו בפנימיות ונשאר בחי' מקיף הכללי שאינו מאיר כלל". (40) פ"ו. (41) וראה גם אגה"ק סכ"ג, שלאחרי אריכות הביאור שהשראת השכינה היא בבחי' מקיף ואינה מתלבשת ואינה מושגת בנפש, ממשך ע"ד גודל הזהירות שצ"ל במעמד עשרה מישראל .. דשכינתא שריא עלייהו" שלא לדחוק

ליקוטי אמרים

פרק יא

קעט

אכל בי עשרה שכינתא שריא:
סנהדרין לט, א.

ואין באים לו הרהורי תשובה כלל נקרא רשע ורע לו
שהרע שבנפשו הוא לבדו נשאר בקרבו כי גבר כל כך
על הטוב עד שנסתלק מקרבו ועומד בבחי' מקיף עליו
מלמעלה ולכן ארו"ל אכל בי עשרה שכינתא שריא:

וזהו דיוק הלשון „שריא“, שפירושו – שהיא עליהם
מלמעלה⁵⁶.

(כ"ק אדמו"ר 11)

ולכן ארו"ל אכל בי עשרה שכינתא שריא:
כלומר: כיון שאפילו רשע ורע לו יש לו טוב (אלא
שהטוב שלו עומד בבחי' מקיף), לכן „אכל בי עשרה“
מישראל – יהיו מי שיהיו, ואפילו הפחות ביותר,
רשע ורע לו – „שכינתא שריא“.

(כ"ק אדמו"ר 57)

ארו"ל אכל בי עשרה שכינתא שריא: הובא כמה
פעמים בתניא⁵⁸. וצ"ע השינוי „כל" – „אכל" ⁶⁰.

(כ"ק אדמו"ר 61)

רשע ורע לו. . גבר כל כך על הטוב עד שנסתלק
מקרבו ועומד בבחי' מקיף עליו מלמעלה: ובזה
אינו דומה רשע ורע לו לצדיק וטוב לו (שאצלו הרע
נהפך לטוב לגמרי⁵²), כי מדה טובה מרובה⁵³.

(כ"ק אדמו"ר הצ"צ 34)

ועומד בבחי' מקיף עליו מלמעלה ולכן ארו"ל
אכל בי עשרה שכינתא שריא: וכמ"ש⁵⁴, „ושבעה
נרותי עלי" „דקאי על ז' מדות עליונות שמאירות
מלמעלה בכל נפש מישראל בבחי' אתערותא
דלעילא, ולכן נקט „עלי" „כי בבחי' זו – בחי'
השראה מלמעלה בבחי' מקיף – כולם שוים לטובה,
ואפילו רשע“.

(כ"ק אדמו"ר הזקן 55)

קיצור פרק יא

ומתחרט. ויש מי שהרע גובר בו יותר⁶³ לכבוש כל
העיר קטנה לשעה, ואח"כ מתחרט, וזהו שאמרו
רו"ל רשעים מלאים חרטות.

אבל רשע ורע לו הוא שאינו מתחרט לעולם, לפי
שהרע לבדו נשאר בקרבו, כי גבר כל על הטוב עד
שנסתלק ממנו לגמרי. ומ"מ אינו דומה, כי מדה
טובה מרובה, שברשע ורע לו מ"מ הטוב עומד בו
בחי' מקיף, ולכן אכל בי עשרה שכינתא שריא.

יבאר מי הוא הנקרא רשע. ואומר כי רשע וטוב לו
שיש בו טוב אלא שכפוף להרע (ע"ד הנ"ל פ"י
בכפירת הרע לטוב בצדיק ורע לו). ויש בזה כמה
רבבות מדרגות: יש שהכפיפה אצלו מעט ולעתים
רחוקים, שמתגבר הרע וכובש מקצת העיר קטנה
שיהי' סר למשמעתו להתלבש בו א' מלבושיו⁶², או
במעשה, או בדיבור אבק לה"ר, או במחשבה הרהור
עבירה או שמפנה לבו לבטלה, ואח"כ גובר בו הטוב

כלומר עליהם מלמעלה“). נזכר גם לקמן ספלה“ (ושם: „וזה ש
ושכינתא שריא על רישי“ על דייקא, וכן אכל בי עשרה שכינתא
שריא“). לקו"ת במדבר יז, א (ושם: „מחמת דאכל בי עשרה
שכינתא שריא, וההשראה בבחי' מקיף על האדם“).
57) „מראה מקומות, הגהות והערות קצרות לספר של בינונים“.
אגרות קודש חכ"ב ע' שצ. 58) ראה מפתח ענינים ערך שכינה
(צויין גם ב„לקוטי הגהות“ (מיוחס להצ"צ)). 59) פ"ו. ספלה“.
60) פ"א (כפי שנתקן ע"פ „לוח התיקון“). פל"ה. אגה"ק סכ"ג.
61) תניא בצירוף מ"מ וכו' ע' רכא. 62) בכמה כתי"י: „באחד
מלבושיו“. 63) בכת"י א': „ביותר“.

52) לעיל פ"י. 53) היינו שעם היות שבסיבת רשעו גרם
שהטוב יסתלק, מ"מ, זהו מחדס העליון, חסד ה', שהסתלקות זו
אינה סילוק גמור לגמרי מכל וכל, אלא הטוב נשאר עומד בבחי'
מקיף עליו מלמעלה (אלא שבזה גופא ישנם חילוקים – אם נשאר
במקיף הקרוב או רק במקיף הרחוק), ולכן גם הוא יכול להתקרב
אל ה' ע"י תשובה (כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ – סה"מ תרצ"ג ע' תק.
אגרות קודש ח"י ע' שפט). 54) זכרי' ד, ב. 55) תו"א מקץ
לד, ד – צויין בלקוטי הגהות (מיוחס להצ"צ) וב„מראה מקומות,
הגהות והערות קצרות לספר של בינונים“. 56) ראה אגה"ק
סכ"ג (ושם: „כמו שאמרו חז"ל אכל בי עשרה שכינתא שריא,

קיצור שני

שאינו מתחרט אלא לעתים רחוקים כי כבש את מקצת הגוף ונעשה לו מרכבה להתלבש בו א' מלבושיו. ורשע ורע לו נקרא שרע שבנפש הוא לבדו נשאר בקרבו, ואינו מתחרט כלל לעולם כו'.

נת"ל ענין רשע וטוב לו, אשר הוא לעומת צדיק ורע לו, היינו שהטוב בטל לגבי הרע. ומתחלק לרכבות מדרגות כו', ויש⁶⁴ מי שהרע גובר בו יותר ומתלבש בו כל ג' לבושי הרע להחטיאו בעתים רחוקים, ובינתיים מתחרט ובאים לו הרהורי תשובה, ויש מי

לקוטי הנהות – מיוחס להצ"צ

לעסוק בתורה ואינו עוסק".

או שהיא שעת הכושר לעסוק בתורה כו': עיין לעיל פ"א: „במבטל איזה מ"ע .. כמו כל שאפשר לו

בו אלא לעתים רחוקים וכובש את מקצת הגוף ונעשה לו מרכבה להתלבש בו א' מלבושיו. ורשע ורע לו נקרא שרע שבנפשו כו' (כ"ק אדמו"ר – הערה לקיצורים והערות ע' קמה).

(64) כ"ה בכת"י 1, 4. וראה בתניא, וצ"ע. אבל בכת"י 3: „ויש מי שהרע גובר בו כל ג' לבושי הרע להחטיאו בעתים קרובים, ובינתיים מתחרט ובאים לו הרהורי תשובה, ויש מי שאינו מתגבר